

Aanvullende notitie ecologie deelgebied Zeegserloopje

Onderwerp: Aanvullende notitie ecologie deelgebied Zeegserloopje

Projectnummer: 356720

Referentienummer: -

Datum: 08-06-2020

1 Inleiding

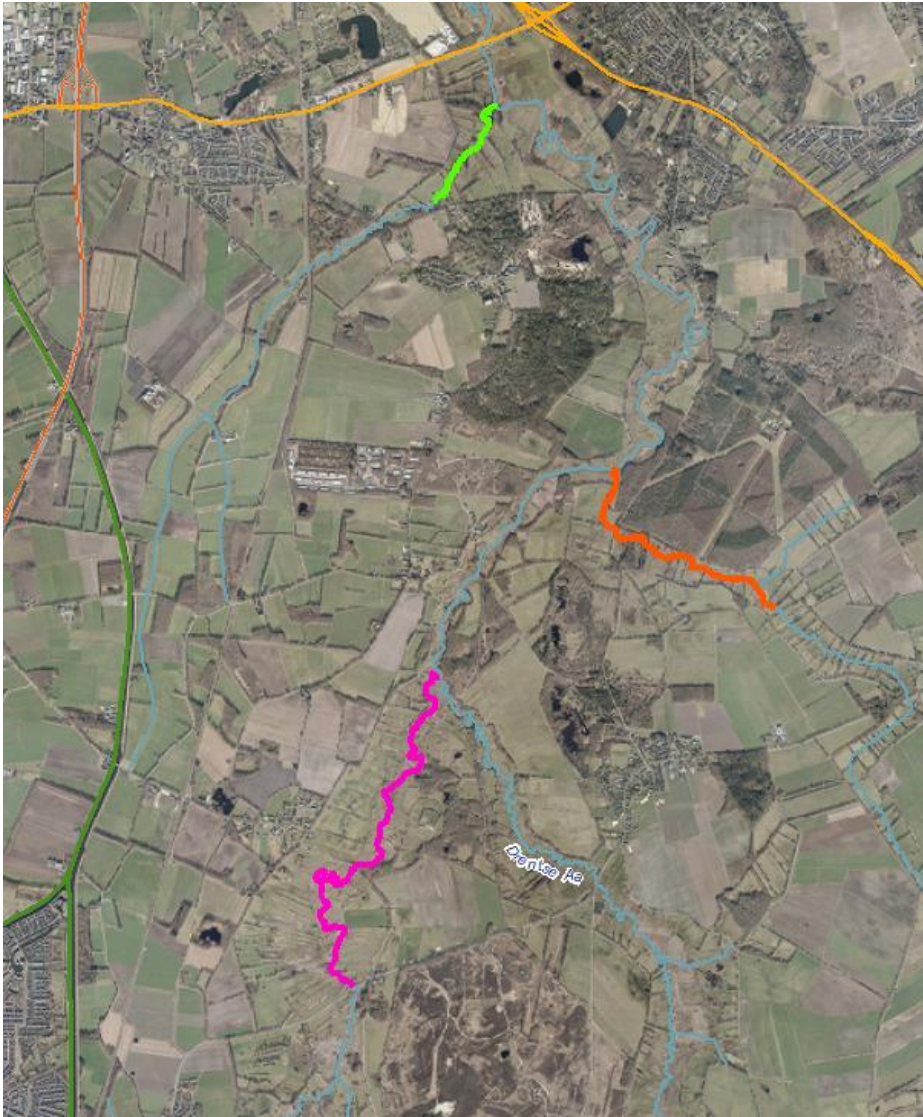
1.1 Aanleiding

In het kader van het Natura 2000 Beheerplan en de Kaderrichtlijn Water (KRW) worden in het Drentsche Aa gebied maatregelen getroffen om de natuurkwaliteiten te verbeteren. Deze maatregelen staan vermeld in het vastgestelde Natura 2000 beheerplan voor het Drentsche Aa gebied.

Het plangebied voor het pilotproject betreft een drietal beektrajecten in het Zeegserloopje, Anloërdiep en Taarlooschediep, met een gezamenlijke lengte van circa 6,5 km (afbeelding 1.1). De drie beektrajecten bevinden zich binnen de begrenzing van het Natura2000-gebied de Drentsche Aa en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Vooruitlopend op het te maken ontwerp is in juli 2018 een verkennend flora- en fauna-onderzoek uitgevoerd om te onderzoeken waar zich binnen het gebied mogelijk beschermde natuurwaarden bevinden, welke mogelijke effecten kunnen worden verwacht en hoe hier in het vervolgtraject rekening mee kan worden gehouden (Sweco, 2018).

Inmiddels is het ontwerp en maatregelenpakket voor het Zeegserloopje op hoofdlijnen bekend en zal dit nader getoetst worden aan de wet- en regelgeving voor natuur in Nederland (Wet Natuurbescherming, beleidskaders). Hierbij zijn de gegevens en aanbevelingen uit het verkennend ecologisch onderzoek verwerkt in voorliggende notitie.

Afbeelding 1.1 De trajecten van de pilot Beekverhoging Drentsche Aa. — = Anloërdiep, — = Zeegserloopje, — = Taarlooschediep

1.2 Doel

Het doel van deze notitie is om de uit te voeren beekverhogingsmaatregelen, koppelkansen en compenserende maatregelen in het deelgebied Zeegserloopje te toetsen aan de Wet Natuurbescherming. De notitie kan gezien worden als een actualisatie en aanvulling op het reeds eerder tijdens de verkenningsfase uitgevoerde ecologisch onderzoek en is uitgebreid met aanvullende koppelkansen en compenserende maatregelen ten behoeve van particuliere percelen. Het plan valt onder een vrijstelling doordat de maatregelen zijn genoemd in het reeds vastgestelde Natura 2000-beheerplan van het Drentsche Aa gebied. Wel dient de zorgplicht in acht genomen te worden, dat voornamelijk inhoudt dat negatieve schade aan flora en fauna wordt geminimaliseerd.

Uit deze aanvulling en actualisatie moet blijken of er (significant) negatieve effecten op natuurwaarden te verwachten zijn door het uitvoeren van de beoogde

beekverhogingsmaatregelenmaatregelen in het Zeegserloopje. En zo ja, welke maatregelen getroffen kunnen worden om (significant) negatieve effecten te voorkomen of beperken om de uitvoerbaarheid vanuit de natuurwet- en regelgeving mogelijk te maken.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de werkzaamheden met bijbehorende effecten op ecologische waarden beschreven voor de verhoging van de beekbodem. In hoofdstuk 2 is beschreven welke werkzaamheden uitgevoerd worden ten behoeve van de beekbodemverhoging en worden vervolgens getoetst aan de wetgeving voor natuur. In Hoofdstuk 3 worden de koppelkansen getoetst aan de natuurwetgeving en in Hoofdstuk 4 worden de te nemen mitigerende maatregelen bij particuliere percelen getoetst aan de natuurwetgeving. In Hoofdstuk 5 is vervolgens een samenvatting gegeven van de conclusies per hoofdstuk.

2 Toetsing werkzaamheden

2.1 Uit te voeren werkzaamheden Zeegserloopje

Het deelgebied van het Zeegserloopje loopt vanaf de aansluiting met het Taarloschediep (tussen Tynaarlo en Zuidlaren) stroomopwaarts tot aan ter hoogte van de boerderij Koelbroek aan de Zeegsersteeg. De maatregelen bestaan voornamelijk uit het ophogen van de beekbodem en het aanbrengen van houtig materiaal, maar ook uit het aanbrengen van damwand (als borging tegen erosie). Het tracé is opgedeeld in 3 deeltrajecten (afbeelding 2.1). Per deeltraject is kort aangegeven welke maatregelen er plaats gaan vinden.

Afbeelding 2.1: Een overzicht van het Zeegserloopje met bijbehorende maatregelen (bron: Waterschap Hunze en Aa's).

Deeltraject 1

Deeltraject 1 betreft een overgangszone van ca.100 m vanaf monding in Schipborgerdiep. In deze overgangszone wordt de bodem verhoogd van 0m tot 0,5m ten opzichte van de huidige bodemhoogte. De opbouw wordt gerealiseerd door het inbrengen van houtig en zandig materiaal. Indien dit niet het gewenste resultaat geeft kan worden overwogen om te gaan werken met dwarsbalk constructies om de 10m die elk 5cm hoger liggen dan de

voorgaande (ten opzichte van de huidige beekbodem) of een leemgoot aan te leggen waarin de bodemverhoging over 100m wordt opgebouwd.

Grens tussen deeltrajecten 1 en 2

Op de grens tussen deeltraject 1 en 2 wordt aan de bovenstroomse zijde een damwandconstructie gerealiseerd die moet borgen dat er geen terugschrijdende erosie gaat optreden en alle bovenstroomse ophoging wegstroomt als er problemen ontstaan in de benedenstroomse overgangssectie.

Deeltraject 2

Deeltraject 2 is ca. 500m lang en betreft de hoofdzone waarin de bodem met 0,5m wordt verhoogd. De verhoging wordt in stand gehouden door het inbrengen van houtig materieel en zand. Het houtige materiaal is afkomstig uit het gebied zelf. Op deze wijze wordt er naar gestreefd de huidige stromingsdynamiek en huidige variatie in bodemhoogtes zo goed mogelijk in stand te houden. Het hout zal gefixeerd moeten worden, maar wordt zoveel mogelijk gedaan met natuurlijke materialen. Door te werken met houtig materiaal blijft het zand gefixeerd en draagt het bij aan de ecologische verrijking van de beek.

Deeltraject 3

Deeltraject 3 betreft een overgangszone van ca. 400m. In deze overgangszone wordt de hoogte van de beekbodem (ten opzichte van de huidige bodem) afgebouwd van 0,5m naar 0m. Uitgangspunt hierbij is dat de huidige stromingsdynamiek en variatie in bodemhoogte zo goed mogelijk in stand blijven. Net als in de andere deeltrajecten wordt dit uitgevoerd door het inbrengen van houtig materiaal en zand.

2.2 Toetsing

In de analyse van de mogelijke effecten op beschermde flora en fauna is gebruik gemaakt van eerder uitgevoerde onderzoek (Sweco 2018, bijlage 1) aangevuld met de meest recent beschikbare waarnemingen uit NDFF (2015-2020). In verband met mogelijk benodigde rij- en werkstroken is rekening gehouden met een (ruime) strook van 20m aan weerszijden van de beek. De volgende werkzaamheden zijn in de analyse betrokken (tevens weergegeven in afbeelding 3.1 en 3.2):

- winnen/kappen van hout (bomen) in het beekdal;
- het inbrengen van zand in de beek;
- het inbrengen van houtig materiaal in de beek;
- het verwijderen van kraggen binnen het natte profiel van de beek;
- Het aanbrengen van damwand op één locatie in verband met tegengaan erosie.

Voorafgaand aan de toetsing op soorten en habitats wordt de kanttekening geplaatst dat het project beekverhoging Drentsche Aa als stikstof-maatregel juist bedoeld is om de natuur in het beekdal te versterken en de verdroging tegen te gaan. Hoewel dit een overall-positief effect heeft op de bestaande natuurwaarden in het beekdal laat dit onverlet dat de hiervoor benodigde maatregelen op een zo zorgvuldige mogelijke manier moet worden ingepast en uitgevoerd waarbij bestaande natuurwaarden zo veel mogelijk worden gespaard.

2.2.1 Wet Natuurbescherming: Soorten

Flora

Mogelijke relevante effecten op beschermde soorten hebben met name betrekking op het permanent aantasten van standplaatsen of leefgebieden van soorten of door tijdelijke verstoring tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden.

Binnen het deelgebied van het Zeegserloopje zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDFF, 2015 - 2020 jaar en Sweco 2018). Door het ontbreken van beschermde plantensoorten langs het tracé zullen naar verwachting geen negatieve effecten plaatsvinden door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Voorafgaand aan het verwijderen van de kraggen zou een inspectie moeten worden uitgevoerd naar mogelijk voorkomende beschermde plantensoorten.

Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van vleermuizen (NDFF, 2015 - 2020 en Sweco 2018). Wel ligt het plangebied binnen het verspreidingsgebied van meerdere vleermuissoorten zoals de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Negatieve effecten kunnen ontstaan door het verdwijnen van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en of vliegroutes. Door de kap van bomen kunnen mogelijk verblijfplaatsen en of vliegroutes verdwijnen. Voor dit deeltraject betreft dit voornamelijk dunne bomen vanwege de beperkte afmetingen van de beek. Voor de kap van deze bomen wordt rekening gehouden met de (potentiele) functie voor vleermuizen. Bomen met een mogelijk essentiële functie voor vleermuizen zullen behouden blijven. Gezien het karakter van het gebied (bos afgewisseld met openheid) zal voldoende foerageergelegenheid overblijven in de directe omgeving. Bovendien zal voor de kap/winning zo veel mogelijk gebruik worden gemaakt c.q. worden aangesloten bij het reguliere onderhoudsprogramma van Staatsbosbeheer (o.a. uitdunningswerkzaamheden). Dit betekent dat geen complete boomwallen/singels zullen verdwijnen en bestaande vliegroutes in tact worden gehouden. Voor zover een overlap aanwezig is met de reguliere (dunnings)werkzaamheden van Staatsbosbeheer is het hiervoor geldende en goedgekeurde gedragscode van toepassing.

Overige zoogdieren

Nabij het plangebied van het Zeegserloopje zijn waarnemingen bekend van de Nationaal beschermde das en Europees beschermde bever (NDFF 2015-2020 en Sweco 2018). Er zijn geen negatieve effecten te verwachten als de maatregelen niet in de directe omgeving van verblijfplaatsen van beschermde soorten uitgevoerd worden (voor soorten als bever en das). Indien de maatregelen wel in de directe omgeving van de verblijfplaatsen worden uitgevoerd met mogelijke verstoring, vernietiging van verblijfplaatsen en / of leefgebied tot gevolg dient in dit geval voldoende mitigatie plaats te vinden door voldoende afstand tot de aanwezige verblijfplaatsen te houden of door het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving. Doordat de effecten plaatselijk zijn zal de functionaliteit van het gebied niet aangetast worden zal mogelijke verstoring beperkt zijn waardoor geen significant negatieve effecten plaats zullen vinden. Een inspectie voorafgaand aan de werkzaamheden moet uitwijzen of deze verblijfplaatsen aanwezig zijn of niet. Als er langs het op te hogen tracé onverhoopt toch verblijfsplaatsen van otter, das en bever worden aangetroffen zal hiermee in de uitvoering rekening mee worden gehouden door deze (ruim) buiten het werkgebied te houden. De te nemen mitigerende maatregelen worden opgenomen in het ecologisch werkprotocol.

Amfibieën en reptielen

In het plangebied van het Zeegserloopje zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten. Echter gezien het karakter van het plangebied zijn deze niet volledig uit te sluiten. In de nieuwe situatie zal naar verwachting het areaal aan geschikt habitat voor de Nationaal beschermde soorten zoals de in de regio voorkomende hazelworm en levendbarende hagedis niet afnemen, omdat de werkzaamheden niet reiken tot potentieel leefgebied. Hierdoor zullen negatieve effecten mogelijk alleen tijdens de realisatiefase ontstaan. Tijdens de werkzaamheden dient verder de zorgplicht in acht genomen te worden. Dit houdt in dat

zowel vrijgestelde als beschermde soorten de gelegenheid moeten worden geboden het plangebied te kunnen verlaten. Voorafgaand aan de uit te voeren werkzaamheden zal hiervoor een ecologisch werkprotocol worden opgesteld.

Vogels

Alle inheemse vogels zijn als Vogelrichtlijnsoort beschermd conform artikel 3.1 Wet natuurbescherming. Vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd. Op basis van het bronnenonderzoek is vastgesteld dat er in de directe en wijde omgeving van het plangebied diverse (broed)vogelsoorten aanwezig zijn (NDFP 2015-2020, Sweco 2018).

Verstoring van vogels treedt op wanneer er werkzaamheden uitgevoerd worden in de nabijheid van broedende vogels rond het werkgebied. Door buiten het broedseizoen te werken, wordt verstoring van broedende vogels voorkomen. De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus. Indien het niet te vermijden is in het broedseizoen te werken dient eerst onderzocht te worden of er in de nabijheid nesten of broedende vogels aanwezig zijn die verstoord kunnen worden. Indien dit het geval is, wordt gewacht met de werkzaamheden tot het moment dat de vogels uitgevlogen zijn. Als buiten het broedseizoen wordt gewerkt zijn negatieve effecten door verstoring voor vogels uit te sluiten. Voorafgaand aan het kappen van de betreffende bomen zal een inspectie plaats moeten vinden naar potentieel jaarrond beschermde nesten. De bomen met (potentieel) aanwezige jaarrond beschermde nesten zullen intact blijven.

Vissen

Door het verstoren van de toplaag van de bodem en het aanbrengen van een zandlaag op de bestaande bodem kan het leefgebied van de kleine modderkruiper (die binnen het Drentsche Aa gebied voorkomt) worden beïnvloed. De kleine modderkruiper is de enige vissoort met een beschermde status (habitatsoort) die mogelijk voorkomt binnen het plangebied (Waterschap H&A, 2019). De effecten zullen lokaal zijn waardoor de functionaliteit van het gebied voor de soort niet wezenlijk wordt beïnvloed. Door gebruik te maken van gebiedseigen bodemmateriaal (zand) worden de effecten verder beperkt. Het zand zal op een zodanige manier in de beek worden aangebracht dat vissen in staat worden gesteld tijdig weg te vluchten. Als mitigerende maatregel kunnen eventueel aanwezige vissen (vaksgewijs) voorafgaand aan de uitvoering worden weggevangen en op voldoende afstand stroomopwaarts van het op te hogen traject weer worden uitgezet. Vanwege de grote mobiliteit kan na de inrichting gemakkelijk herkolonisatie van deze soorten plaatsvinden. De toe te passen mitigerende maatregelen zullen worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol. Het valt niet te verwachten dat de waterkwaliteit als gevolg van het inbrengen van zand noemenswaardig zal verslechteren. Mogelijk ontstaat er enig troebelheid tijdens de inbreng van het zand, echter is dit van tijdelijke aard. De tijdelijke troebelheid zal naar verwachting geen negatief effect hebben op het voorkomen van de kleine modderkruiper die graag in sliplagen of vegetatieresten verblijft.

Ongewervelden

Binnen het plangebied van het Anloërdiep (bij de uitmonding in het Taarlooschediep) zijn waarnemingen bekend van de Nationaal beschermde beekrombout (NDFP, 2015-2020). In het deelgebied van het Zeegserloopje is deze niet waargenomen, maar gezien de aard van het plangebied valt deze niet volledig uit te sluiten. De beekrombout is een typische soort voor beekdalen zoals de Drentsche Aa en in dit geval specifiek het Zeegserloopje. De larven van de beekrombout leven in en boven de huidige beekbodem. Overdag graven ze zich in en 's nachts jagen ze in de waterkolom vlak boven de beekbodem. Tijdens het inbrengen van het houtige materiaal, zal geen noemenswaardig negatief effect ontstaan. Door het verhogen van de beekbodem is er een risico dat de larven worden bedolven onder

het in te brengen zand. Om dit te voorkomen zal de bovenlaag van de beekbodem voorafgaand aan de zandsuppletie opzij worden geschoven richting de oevers. Op deze wijze wordt de aanwezige larven de gelegenheid geboden het plangebied te verlaten alvorens ze bedolven kunnen worden onder het in te brengen zand. Voor de verstoring die wordt ondervonden door de voorkomende beschermde beekrombout larven, kan een beroep worden gedaan op Artikel 3.3 lid 7 en Artikel 3.8 lid 7 van de Wet Natuurbescherming. Deze Artikelen schrijven voor dat maatregelen die zijn opgenomen in een goedgekeurd Natura 2000-beheerplan (verhoging van de beekbodem is hier één van) een vrijstelling hebben op de verbodsbepalingen voor vogel- en habitatrictlijnsoorten vanuit de Wet Natuurbescherming. Het voornaamste negatieve effect zal ontstaan door het inbrengen van zand voor de daadwerkelijke beekbodemverhoging op de trajecten waar deze maatregel wordt uitgevoerd.

2.2.2 Wet Natuurbescherming: Natura 2000

Zeegserloopje maakt onderdeel uit van het Natura 2000-gebied Drentsche Aa.

Habitattypen

Langs het Zeegserloopje binnen het plangebied komen de volgende habitattypen voor:

- ZG H3260A Zoekgebied Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels en sterrekrozen);
- H6430A Ruigten en zomen (moerasspirea): oeverbegroeiing;
- H7140A Overgangs- en trilvenen: veenbegroeiingen, trilvenen;
- H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) bossen op beek- of rivierafzettingen.

Het zuidelijk deel van het beektraject is aangewezen als zoekgebied voor het habitatype Beken en rivieren met waterplanten. Dit betekent dat dit habitatype hier mogelijk aanwezig is, maar nader onderzoek behoeft. Habitatype ruigte en zomen komt aangrenzend aan de beek in het zuidelijke deel voor. Overgangs- en trilvenen bevinden zich in kleine oppervlakte bij de monding van het Zeegserloopje. Van de soorten die kenmerkend zijn of duiden op Overgangs- en trilvenen zijn plaatselijk pijpenstrootje, veenpluis en wateraardbei aangetroffen. Vochtige alluviale bossen komen over grotere oppervlakte voor verspreid langs het beektraject.

Uit verspreidingsgegevens van het waterschap (Visatlas Drentsche Aa, 2015). Verspreiding van vissen in het stroomgebied van de Drentsche Aa 1999-2014 blijkt dat de kleine modderkruiper in het pilottraject van het Zeegserloopje voorkomt.

Tijdens de uitvoering van het werk is tijdelijk verlies van habitat van toepassing indien gebruik wordt gemaakt van rijplaten of op andere wijze betreden van het gebied met materieel. Een en ander is echter sterk afhankelijk van de wijze van uitvoering van het werk en het hierbij in te zetten materieel. Bij gebruik van transportleidingen zal minder sprake van verstoring en vernieling zijn. Voor het habitatype H91E0C geldt dat de aanwezige bomen niet gekapt of verwijderd mogen worden. Het benodigde hout voor het inbrengen in de beek dient bij voorkeur elders of hogerop in het beekdal te worden gehaald als vast wordt gehouden aan het streven gebruik te maken van gebiedseigen hout materiaal.

Habitatsoorten

- Rivierprik;
- Grote modderkruiper;
- Kleine modderkruiper;
- Rivierdonderpad;
- Kamsalamander.

Van deze habitatsoorten komt alleen de kleine modderkruiper voor binnen het plangebied van het Zeegserloopje (vis inventarisatiegegevens Waterschap H&A, 18-03-19). Voor het inbrengen van houtig materiaal, zijn geen negatieve effecten te verwachten op de kleine modderkruiper. Tijdens de realisatie zal op een dusdanige wijze worden gewerkt dat de aanwezige dieren de gelegenheid wordt geboden het plangebied te verlaten. Te nemen mitigerende maatregelen worden verder uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol. Om mogelijk negatieve effecten te voorkomen zal het werk worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding en wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld (conform gedragscode van Waterschappen). In de nieuwe situatie zal deze soort geen negatieve effecten ondervinden alleen verstoring tijdens de realisatiefase die zoveel mogelijk wordt voorkomen door het naleven van het ecologisch werkprotocol.

2.2.3 Natuur Netwerk Nederland

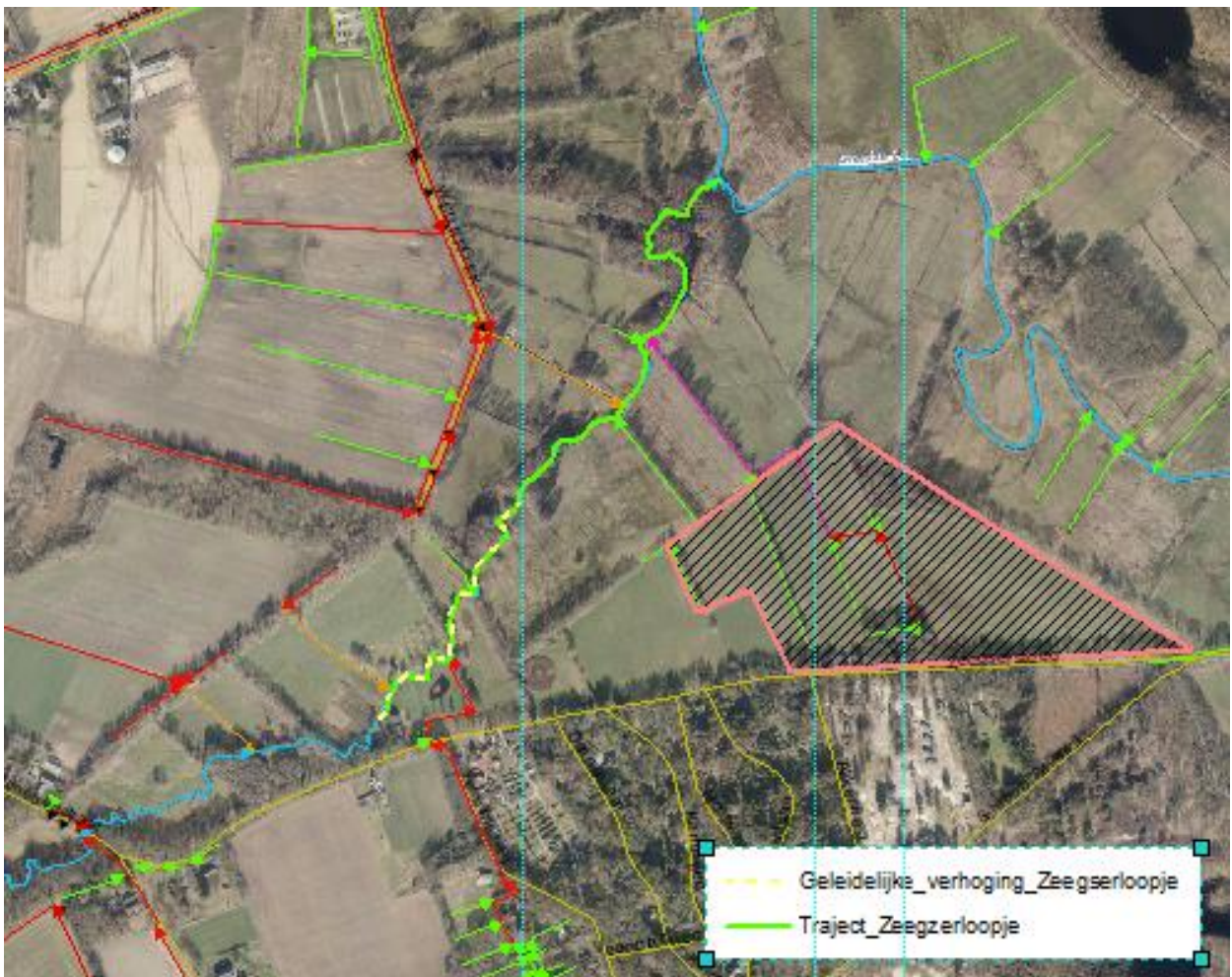
Het grootste deel van de directe omgeving van het Zeegserloopje valt onder nat schraalland (N10.01), deels ook vochtig hooiland (N10.02). Langs de monding van het noordelijk deel is aan weerszijden van de meander sprake van beheertype rivier- en beekbegeleidend bos (N14.01). In het zuidelijk deel langs de westoever bevindt zich het beheertype hoog en laagveenbos (N14.02).

De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op wezenlijke kenmerken van het gebied en hebben derhalve geen negatieve effecten op NNN, mits het gebruikte hout niet afkomstig is uit de aangewezen beheertypen direct grenzend aan de beek, maar van elders uit het beekdal afkomstig is.

3 Koppelkansen

3.1 Werkzaamheden

Binnen het project is naast het verhogen van de beekbodem op een terrein ook voorzien de natuurlijke laagtes te herstellen tot ca. 30cm diepte. Het vrijkomende materiaal kan mogelijk worden gebruikt voor het verhogen van de beekbodem, zodat het materiaal niet hoeft worden afgevoerd en de beekbodem met gebiedseigen materiaal wordt opgehoogd. Dit wordt gezien als een meekoppelkans. De locatie waar waar de laagtes in het landschap worden versterkt binnen het deelgebied van het Zeegserloopje, is weergegeven in afbeelding 3.1. Een tweede koppelkans betreft het verondiepen/dempen van een aanwezige watergangen die door het in afbeelding 3.1 aangemerkte vlak lopen (grotendeels) te verondiepen/dempen.

Afbeelding 3.1: Koppelkans deelgebied Zeegserloopje. Zeegserloopje is lichtgroen weergegeven en de koppelkans is roze omkaderd en gearceerd.

De locatie van de meekoppelkansen ligt binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied en kan mogelijk effecten hebben op beschermde natuurwaarden. Om negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden uit te kunnen sluiten worden dienen mitigerende maatregelen op te worden gesteld in een ecologisch werkprotocol. Voor het vaststellen van de

aanwezige beschermde natuurwaarden is hieronder een overzicht weergegeven van de koppelkans langs het deelgebied Zeegserloopje. Het overzicht is gebaseerd op habitatgeschiktheid en mogelijk voorkomen van beschermde soorten en of habitattypen per voorgestelde deellocatie en zijn de volgende aanvullende onderzoeken¹ nodig.

3.2 Analyse en toetsing mogelijke effecten op beschermde soorten

3.2.1 Soortenbescherming

Binnen de vlakken 2 en 3 worden *vleermuizen* verwacht. Vleermuizen maken gebruik van opstallen als verblijfplaats of van bomen als verblijfplaats en of vliegroute. Binnen het plangebied bevinden zich geen te slopen gebouwen. Bij de bomenkap wordt rekening gehouden met de potentiële waarde voor vleermuizen. Bomen met een potentiële functie zullen behouden blijven. Tevens betreft het uitsluitend het rooien van dunne bomen vanwege de omvang van de beek op dit tracé en zullen er naar verwachting geen verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Tevens is het plangebied geschikt voor beschermde *zoogdieren* als de das en de bever. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient het plangebied geïnspecteerd te worden op aanwezige verblijfplaatsen van beschermde zoogdieren, potentiële jaarrond beschermde nesten en habitat voor beschermde amfibieën. In de nieuwe situatie zal het gebied vernatten en die percelen voor de das iets ongeschikter maken voor een verblijfplaats. Wel blijft het gebied geschikt als foerageergebied. Bij afwezigheid van een dassen- en of beverburcht, zullen geen negatieve effecten voor deze beschermde soorten ontstaan. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een inspectie plaats te vinden naar vaste verblijfplaatsen van de das of bever om deze uit te kunnen sluiten.

Voor *vogels* geldt dat als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (halverwege maart – begin augustus) worden uitgevoerd geen negatieve effecten ontstaan. Wel dient voordat er bomen gekapt worden een inspectie worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Indien deze aanwezig zijn, moet de boom intact blijven.

3.2.2 Natura 2000

De binnen het plangebied voorkomende habitatsoort betreft de Kleine modderkruiper. De kleine modderkruiper is een vis en bevindt zich uitsluitend in open water. Door het plangebied voor de koppelkansen lopen een aantal watergangen. Een van de koppelkansen is deze watergangen (grotendeels) te verondiepen/dempen. De uit te voeren mitigerende maatregelen worden nader uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol. De werkzaamheden vinden uitsluitend plaats in (tijdelijk) droogvallende watergangen. De kleine modderkruiper is ten tijde van droogval niet aanwezig binnen het plangebied. In dit geval kan een mitigerende maatregelen betekenen de werkzaamheden uit te voeren tijdens een periode van droogval. Door de te formuleren mitigerende maatregelen te borgen door ecologische begeleiding tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zal geen negatief effect plaatsvinden op de mogelijk voorkomende kleine modderkruiper.

Het plangebied van de koppelkansen grenst aan het beschermd habitat H6430A Ruigten en zomen (moerasspirea). Door de ingreep zal de gebied vernatten, wat een positief effect heeft op dit habitatype. Derhalve zullen geen negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-instandhoudingsdoelen.

¹ Een aanvullend onderzoek hoeft vooralsnog niet te bestaan uit een volledig uitgebreid onderzoek, maar de eerste stap kan volstaan met een veldbezoek om de geschiktheid van het habitat te beoordelen.

3.2.3 NNN

Binnen het meekoppelkansenvlak bij het Zeegserloopje Zijn een aantal beheertypen vastgesteld. Het betreft: N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland en L01.02 Houtwal en houtsingel.

Kruiden- en faunarijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden, vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweid of gehoid en niet of slechts licht bemest. Het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter (bron: BIJ12).

Het beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland vrij algemeen in beschrijving opgezet en kan op zowel droge delen als iets nattere delen voorkomen. Door de maaiveldverlaging vernat het gebied enigszins, maar zal niet continu onder water komen te staan. Naar verwachting zullen op het koppelkansvlak de kernwaarden van NNN niet worden geschaad door het versterken van de laagte in het gebied.

Houtwallen en houtsingels (L01.02) komen vooral voor in cultuurlandschappen in het Zandgebied, Heuvelland en het Duingebied. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringende landschap. Houtwallen en houtsingels zijn bepalend voor het kleinschalige kampenlandschap op de zandgronden. Deze lijnvormige elementen vormen een belangrijk biotoop voor aan struwelen en zomen gebonden flora en fauna in het cultuurlandschap. Ze zijn tevens van belang ter oriëntatie voor vleermuizen en als verbindingszone voor fauna (bron: BIJ12).

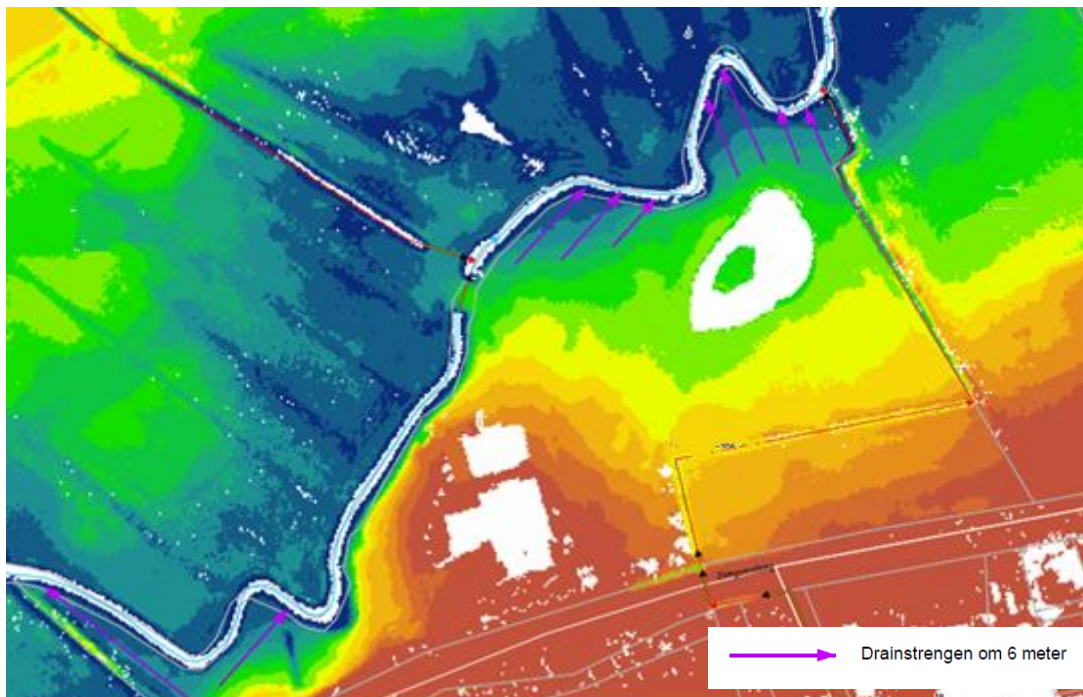
Midden in het deelgebied zijn houtwallen aanwezig. De werkzaamheden voor de koppelkans in dit deelgebied zullen de houtwallen niet verstoren of beschadigen waardoor de functie van L01.02 Houtwal en houtsingel behouden blijft. De maaiveldverlaging wordt dusdanig uitgevoerd dat deze geen effect heeft op de waterstand bij de bomensingels en heeft derhalve geen negatieve effecten. Door het verondiepen en dempen van een aantal watergangen binnen het gebied, zal naar verwachting het gebied vernatten. Als dit effect heeft op de waterstand in de wortelzone kan dit een effect hebben (afhankelijk van de boomsoort) een aanvullend veldbezoek kan meer zicht geven op het effect op de houtwal en of er aanvullend onderzoek nodig is.

4 Mitigerende/compenserende maatregelen vernatting

Door het ophogen van de beekbodem van de Drentsche Aa (in dit geval specifiek het Zeegserloopje) zal in de omgeving het (grond)waterpeil stijgen zodat het gebied in droge perioden minder verdroogd. Op deze manier worden kwetsbare en grondwater gerelateerde habitattypen rondom het Zeegserloopje positief beïnvloed. Om te voorkomen dat een particuliere perceel binnen het plangebied hier nadelige gevolgen van gaat ondervinden is een maatregel geformuleerd om natschade te voorkomen.

4.1 Werkzaamheden

Door de geplande beekbodemverhoging in het Zeegserloopje zou de inundatie van de laagste delen van een particulier terrein kunnen toenemen. Om nadelige gevolgen te ondervangen wordt drainage aangelegd. In afbeelding 4.1 zijn de drainageleidingen weergegeven.

Afbeelding 4.1: Weergave locaties drainage (aangegeven met paarse pijlen).

4.2 Inventarisatie beschermde soorten en natuurwaarden

4.2.1 Soortenbescherming

Binnen het betreffende perceel zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten (NDFP 2015-2020). Het perceel betreft een kort gemaaid gazon, waar beschermde soorten niet worden verwacht. Wel komen nabij het perceel diverse algemene soorten voor en is het mogelijk dat er beschermde soorten het plangebied passeren. Hiervoor dient tijdens de realisatiefase de zorgplicht in acht genomen te worden, wat voornamelijk inhoudt dat aanwezige dieren de gelegenheid moet worden geboden het plangebied te kunnen verlaten. Mogelijke mitigerende maatregelen die genomen moeten worden als er gewerkt wordt in kwetsbare perioden worden verwerkt in een ecologisch werkprotocol. In de nieuwe situatie wordt het gebied natter en geschikter voor de in het gebied voorkomende beschermde soorten. Tevens worden de werkzaamheden uitgevoerd in het kader van in het Natura

2000-beheerplan geformuleerde maatregel. De werkzaamheden zijn daarom niet vergunningplicht. Wel dient er zorgvuldig omgegaan te worden met de mogelijk aanwezige natuurwaarden.

4.2.2 NNN

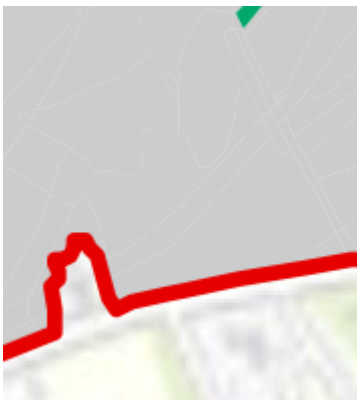
Het perceel ligt buiten de begrenzing van NNN. De kernwaarden van NNN zullen derhalve niet negatief worden beïnvloed. In afbeelding 4.2 is de omgeving van het plangebied met de begrenzing van NNN weergegeven.

Afbeelding 4.2: Omgeving van plangebied met NNN begrenzing (gekleurde vlakken).

4.2.3 Natura 2000

Het particuliere woonperceel voor de mitigerende/compenserende maatregelen valt volledig binnen de begrenzing van het Natura 2000 gebied, maar betreft een particuliere tuin met een kort gemaaid gazon en een woning. Binnen het plangebied zijn geen beschermde habitattypen aanwezig (zie afbeelding 4.3). De werkzaamheden worden juist uitgevoerd ten behoeve van een maatregelen zoals vastgelegd in het goedgekeurde Natura 2000-beheerplan Drentsche Aa. Naar verwachting zullen de Natura 2000 doelen niet negatief worden beïnvloed door de werkzaamheden.

Afbeelding 4.3: Omgeving plangebied ten opzichte van de begrenzing Natura 2000-gebied (rode lijn). Het grijze vlak geeft de locaties aan waar geen beschermd habitattypen aanwezig is.

5 Conclusies en aanbevelingen

De werkzaamheden leiden niet tot significante negatieve effecten, mits de zorgplicht in acht wordt genomen en de werkzaamheden worden uitgevoerd conform ecologisch werkprotocol met ecologische begeleiding wegens de kwetsbaarheid van het gebied. Per soortgroep en type wetgeving is hieronder een korte samenvatting weergegeven.

5.1 Beekbodemverhoging

- Voorafgaand aan de werkzaamheden tijdig een veldinspectie uitvoeren naar aanwezige rust en verblijfplaatsen van de das en bever. Bij aanwezigheid voldoende afstand houden.
- Te kappen bomen voorafgaand aan de kap inspecteren op de functie voor vleermuizen of jaarrond beschermd nesten of verblijfplaatsen voor overige zoogdieren (eekhoorn).
- Werken met ecologische begeleiding/ecologisch werkprotocol of gedragscode voor naleving zorgplicht (voor met name de kleine modderkruiper en aanwezige amfibieën).
- Op de plaatsen waar de beekbodem door de werkzaamheden verstoord wordt (opgehoogd), moet de bovenste laag naar de zijkanten worden geschoven in de richting van de oeverzones i.v.m. mogelijke aanwezigheid van de larven van de beekrombout (wegens uitvoerbaarheid nader te bespreken met het bevoegd gezag).
- Bij het droogleggen van de beek ten behoeve van de werkzaamheden dienen de vissen voorafgaand aan de werkzaamheden te worden weggevangen.
- Zorgplicht in acht nemen tijdens de werkzaamheden (ecologische begeleiding / werkprotocol/ gedragscode).
- Werkzaamheden uitvoeren in de minst kwetsbare periode voor vissen, amfibieën, reptielen en broedende vogels. Een overzicht van de kwetsbare perioden is weergegeven in afbeelding 5.1.

5.2 Koppelkansen

- Potentieel komen de volgende soorten mogelijk binnen of nabij het plangebied voor: bever, das, mogelijk vleermuizen, diverse (broed) vogelsoorten en beekrombout. Door het nemen van een aantal mitigerende maatregelen zal geen negatief effect ontstaan aan beschermde soorten;
- Mitigerende maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.
- Er zijn geen (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Drentsche Aa gebied;
- Voor het beheertype N12.02 zal naar verwachting geen negatief effect optreden. Dit geldt echter niet voor L01.02. Als het volledige vlak verlaagd wordt zal de aanwezige houtwal verdwijnen. Dit geldt ook voor de effecten in de waterstand door het verondiepen en of dempen van watergangen. Hierover zal afstemming moeten plaatsvinden met de Provincie als bevoegd gezag.

5.3 Mitigerende/compenserende maatregelen vernatting

- Er zijn binnen het plangebied geen beschermde soorten waargenomen. Wel kunnen deze het plangebied passeren. De zorgplicht moet in acht genomen worden;

- Het plangebied valt buiten de begrenzing van de beheertypen van NNN. De kernwaarden van NNN zullen door de werkzaamheden niet negatief worden beïnvloed;
- Het perceel valt binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Drentsche Aa-gebied, maar valt buiten de aangewezen beschermde habitattypen. De werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van een maatregel zoals geformuleerd in het goedgekeurde Natura 2000-beheerplan. Derhalve zullen de werkzaamheden niet leiden tot negatieve effecten op de Natura 2000-doelen van het gebied;
- Om mogelijk negatieve effecten voor mogelijk aanwezige dieren te voorkomen dienen aanvullende mitigerende maatregelen tijdens de realisatiefase te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

5.4 Zorgplicht

Om verstoring van migrerende, overvliegende of foeragerende vleermuizen te voorkomen, dienen de werkzaamheden zo veel als mogelijk overdag uitgevoerd te worden en dient waar mogelijk tussen zonsondergang en zonsopgang geen directe werkverlichting of strooiverlichting (m.u.v. voertuigen) toegepast te worden, die op bosjes of bomen kunnen schijnen. Dit zal in een ecologisch werkprotocol worden opgenomen.

Voor eventueel aanwezige algemene (vrijgestelde) soorten in de Provincie Drenthe geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Hiervoor geldt, net als voor de beschermde soorten wel de zorgplicht, wat betekent dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Aanwezige dieren dienen in de gelegenheid gesteld te worden het plangebied te kunnen verlaten.

Project specifiek houdt dit in:

- Werken met ecologische begeleiding/ecologisch werkprotocol of gedragscode voor naleving zorgplicht;
- Uitwerken mitigerende maatregelen zoals werkzaamheden uitvoeren buiten kwetsbare periodes (zie afbeelding 5.1) in het ecologisch werkprotocol.

Onderstaande tabel geeft de kwetsbare perioden aan voor beschermde soorten in Nederland. Het geeft een overzicht in welke periode met welke soortgroep voornamelijk rekening mee moet worden gehouden. Als gewerkt wordt in een kwetsbare periode moet voor die betreffende soortgroep met mitigerende maatregelen worden voorkomen dat negatieve effecten ontstaan. De mitigerende maatregelen worden nader uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, waarbij per soortgroep wordt vermeld welke mogelijke effecten kunnen ontstaan en hoe deze kunnen worden voorkomen. Ecologische begeleiding borgt dat de maatregelen uit het ecologisch werkprotocol worden nageleefd.

Soortgroep	Functie	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Planten	Bloei en zaadzetting				●	●	●	●	◐				
Vleermuizen	Voortplanting			◐	●	◐			●	●	●		
	Zomerverblijf				◐	●	●	●	●				
	Winterverblijf	●	●	●							●	●	●
	Jacht/vliegroute				◐	●	●	●	●	●			
Overige zoogdieren	Voortplanting			●	●	●	●	●	●				
	Zomerverblijf			●	●	●	●	●	●				
	Winterverblijf	●	●	●	◐						●	●	●
Vogels	Broedseizoen			●	●	●	●	●	◐				
	Vaste rust- of verblijfplaats	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	Winterverblijf	●	●	◐							●	●	●
Reptielen	Voortplanting			◐	●	●	●	●	●				
	Zomerverblijf			◐	●	●	●	●	●				
	Winterverblijf	●	●	◐							●	●	●
Amfibieën	Voortplanting			◐	●	●	●	●	●				
	Zomerverblijf			◐	●	●	●	●	●				
	Winterverblijf	●	●	◐							◐	●	●
Vissen	Voortplanting			●	●	●	●	●	●				
	Winterverblijf	●	●									●	●
Ongewervelden	Voortplanting				◐	●	●	●	●	●			
	Winterrust	●	●	●	◐						●	●	●

● Kwetsbare periode hele maand * De soortspecifieke perioden kunnen hiervan afwijken.
 ◐ Kwetsbare periode eerste helft maand
 ◑ Kwetsbare periode tweede helft maand

Afbeelding 3.1: Overzicht van gevoelige perioden voor uitvoering (Natuurkalender, ministerie van LNV).

Verantwoording

Titel	Aanvullende notitie ecologie deelgebied Zeegserloopje
Projectnummer	356720
Referentienummer	-
Revisie	D1
Datum	08-06-2020

Auteur	Germ Zeephat
E-mailadres	germ.zeephat@sweco.nl

Gecontroleerd door	Rietje Klous
Paraaf gecontroleerd	

Goedgekeurd door	Tim Verver
Paraaf goedgekeurd	

Deze notitie is mede mogelijk gemaakt door:

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandsontwikkeling: Europa
investeert in zijn platteland

provincie **D**renthe

Opdrachtgever:

Bijlage 1 Flora- en Faunaonderzoek beekverhoging 2018

Separaat bijgevoegd.